



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 402/2021-7

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], Slovenská republika, [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Žilina v konaní sp. zn. 28T/123/2011 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 15. decembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie a rozhodnutie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 28T/123/2011 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a rozhodnutia vydaného v napadnutom konaní vyplýva nasledovný stav veci:

3. Opatrením okresného súdu č. k. 0Tp/285/2011 z 1. júna 2011 bol sťažovateľ ustanovený v napadnutom konaní z dôvodu povinnej obhajoby za obhajcu obvinenému [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]. Avizované opatrenie bolo zrušené opatrením okresného súdu č. k. 0Tp/285/2011 z 15. augusta 2011 z dôvodu, že obvinený si obhajcu zvolil.

4. Po ukončení zastupovania doručil sťažovateľ 21. decembra 2012 okresnému súdu vyúčtovanie nákladov povinnej obhajoby vo výške 1 200,41 eur. O týchto nákladoch nebolo do času podania ústavnej sťažnosti rozhodnuté, a to napriek sťažovateľovej urgencii z 20. decembra 2019.

5. Sťažovateľ sa domáhal ústavnou sťažnosťou podanou na ústavnom súde 1. októbra 2020 preskúmania postupu okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd predmetnú sťažnosť uznesením č. k. IV. ÚS 574/2020-7 z 10. novembra 2020 odmietol v celosti ako zjavne neopodstatnenú. Podľa názoru ústavného súdu o návrhu sťažovateľa na náhradu trov povinnej obhajoby nemal rozhodovať okresný súd, ale príslušný orgán prípravného konania, keďže k ukončeniu zastupovania došlo v prípravnom konaní, nie v konaní pred súdom. Ústavný súd v predmetnom uznesení poukázal na dikciu „rozhodne na návrh obhajcu orgán činný v trestnom konaní alebo súd po ukončení zastupovania“ obsiahnutú v § 553 ods. 3 Trestného poriadku.

6. Sťažovateľ sa v nadväznosti na právny názor ústavného súdu listom z 1. decembra 2020 obrátil s vyúčtovaním trov povinnej obhajoby na Okresnú prokuratúru Žilina (ďalej len „okresná prokuratúra“). Upovedomením z 3. decembra 2020 okresná prokuratúra odstúpila sťažovateľovo podanie na rozhodnutie okresnému súdu. Podľa právneho názoru prokuratúry je na rozhodnutie o tomto podaní príslušný s poukazom na § 553 ods. 5 Trestného poriadku orgán, ktorého rozhodnutím sa trestné stíhanie skončilo. Predmetné trestné stíhanie sa právoplatne skončilo rozsudkom okresného súdu č. k. 28T/123/2011-567 z 25. marca 2014, ktorý nadobudol právoplatnosť 25. marca 2014.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní podal sťažovateľ opätovnú ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje: *„Novelou trestného poriadku (Zákona č. 262/2011 Z. z. sa s účinnosťou od 01.09.2011 v ods. 3 § 553 zaviedla lehota na rozhodnutie o návrhu o odmene a náhrade hotových výdavkov obhajcu, a to do 30 dní od jeho podania, ako aj lehota na vyplatenie priznanej odmeny a náhrady hotových výdavkov obhajcovi, a to najneskôr do 90 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. To znamená, že Okresný súd Žilina mal o mojom predmetnom návrhu o odmene a náhrade hotových výdavkov zo zákona (§553 ods. 3 Trestného poriadku) rozhodnúť do 30 dní od jeho doručenia (21.12.2012), t. j. v zákonnej lehote, ale on tak neurobil za viac ako sedem a pol roka, čo považujem za značné prieťahy v konaní a tým porušenie mojich ústavných práv na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (čl. 48 ods. 2 Ústavy SR) a prerokovanie mojich záležitosti v primeranej lehote (čl. 6 ods. 1 Dohovoru).“*

8. Podľa sťažovateľa: *„Prieťahmi v konaní, ktoré som uviedol v čl. III Bode 1. tejto sťažnosti mi Okresný súd Žilina spôsobil to, že mi uplatnené trovy právneho zastupovania vo výške 1200,41,- EUR doposiaľ neboli vyplatené, čo je horšie nebolo o nich vôbec rozhodnuté. Preto s nimi nemôžem nakladať, disponovať, čo mi spôsobuje ujmu na majetku, pretože odvody do poisťovní, dane a musím financovať z vlastných finančných prostriedkov, čo mi spôsobuje škodu na majetku a je to v rozpore s čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu Dohovoru. Z dôvodu toho, že som z predmetnej sumy (1200,41€) nemohol urobiť odvod do Sociálnej poisťovne Bratislava a to do dôchodkového fondu, preto mám o to nižší starobný dôchodok a to sa nedá zmeniť.“*

9. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], advokáta, na prerokovanie a rozhodnutie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené postupom Okresného súdu Žilina v konaní o odmene hotových výdavkov spojených s obhajobou [REDAKOVANÉ] vedenom pod sp. zn. 28T/123/2011.

2. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], advokáta, právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené postupom Okresného súdu Žilina v konaní o odmene hotových výdavkov spojených s obhajobou [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] vedenom pod sp. zn. 28T/123/2011.

3. Okresnému súdu Žilina v konaní o odmene hotových výdavkov spojených s obhajobou [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] vedenom pod sp. zn. 28T/123/2011 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

4. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie vo výške 7000,-€ (slovom: sedemtisíc EUR), ktoré je Okresný súd Žilina povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Ústavný súd zistil, že ústavnú sťažnosť treba vo vzťahu k označeným právam podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu odmietnuť pre neprípustnosť [§ 55 písm. a) v spojení s § 56 ods. 2 písm. d) ústavnom súde].

12. Podľa rozhodovacej praxe ústavného súdu procesná úprava § 55 zákona o ústavnom súde predikuje situácie, keď je návrh na konanie pred ústavným súdom neprípustný. Ide o negatívne podmienky konania pred ústavným súdom, z čoho rezultuje odmietnutie návrhu podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde. Negatívne podmienky bránia uskutočniť konanie a vydať meritórne rozhodnutie. Patria k nim predovšetkým podmienky, ktoré vymedzujú, kedy sa prerokovanie inak spôsobilého návrhu neprípúšťa. Zákon o ústavnom súde rozoznáva až štyri podmienky neprípustnosti návrhu (m. m. II. ÚS 13/2021).

13. Prvá podmienka obsiahnutá v § 55 zákona o ústavnom súde sa týka takej veci, o ktorej už ústavný súd meritórne (teda nie procesne, okrem prípadu uvedeného v § 212 zákona o ústavnom

súde) rozhodol (ide o tzv. prekážku veci právoplatne rozhodnutej – *rei iudicatae facit ius*). V tejto súvislosti sú meritórnymi rozhodnutiami aj tzv. kvázi meritórne uznesenia, ktorými síce ústavný súd návrh odmieta pre zjavnú neopodstatnenosť, ale v skutočnosti vec meritórne prerokuje a negatívne pre navrhovateľa aj rozhodne, čo je prípad sťažovateľa (m. m. II. ÚS 13/2021).

14. Prekážka už rozhodnutej veci (*res iudicata*) bráni tomu, aby sa ústavný súd opakovane zaoberal a rozhodoval o totožných návrhoch doručených ústavnému súdu. Totožnosť veci je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identitou účastníkov konania. O takú prekážku by nešlo, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti veci (napr. I. ÚS 510/2019, I. ÚS 545/2019, I. ÚS 33/2020, II. ÚS 4/2020, II. ÚS 141/2020, II. ÚS 312/2021, IV. ÚS 262/2020).

15. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je neprípustná z dôvodu, že sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené (napr. I. ÚS 33/2020, II. ÚS 4/2020, II. ÚS 141/2020, II. ÚS 219/2021, II. ÚS 312/2021, III. ÚS 337/2020, IV. ÚS 262/2020).

16. V nadväznosti na uvedené argumentačné línie ústavný súd podotýka, že o vecne identickej ústavnej sťažnosti už rozhodol uznesením č. k. IV. ÚS 574/2020-7 z 10. novembra 2020 tak, že túto odmietol ako zjavne neopodstatnenú. V odôvodnení predmetného uznesenia ústavný súd okrem iného vyslovil právny názor, podľa ktorého o návrhu sťažovateľa na náhradu trov povinnej obhajoby nepatrí rozhodovať súdu, ale prokuratúre. Alternatíva orgánu príslušného na rozhodnutie nie je daná na výber obhajcu, ale závisí od časového momentu ukončenia zastupovania. Ak dôjde k ukončeniu zastupovania v čase, keď sa vec nachádza v prípravnom konaní, má si sťažovateľ uplatniť nárok na náhradu trov konania na orgáne prípravného konania (obdobne pozri IV. ÚS 63/2020).

17. Názor okresnej prokuratúry objektivizovaný v upovedomení č. 4Pv 215/11/5511-109 z 3. decembra 2020 nie je podľa názoru ústavného súdu materiálne argumentačne podložený a absentuje v ňom akékoľvek vysporiadanie sa s interpretačne jednoznačnou dikciou § 553 ods. 3 Trestného poriadku, na ktorú ústavný súd opakovane poukázal. Nie je bez významu skutočnosť, že výklad § 553 Trestného poriadku tak, ako vyplýva z rozhodovacej praxe ústavného súdu, svedčí z hľadiska hospodárnosti uspokojenia nárokov obhajoby v prospech obhajoby. Prístup objektivizovaný v rozhodovacej praxi ústavného súdu totiž rozhodovanie o trovách trestného konania neupína na právoplatnosť rozhodnutia vo veci samej, ale vytvára preň priestor už v bezprostrednej časovej nadväznosti na ukončenie zastupovania. Ústavný súd na základe predmetnej argumentácie nevidí žiaden dôvod na odklon od právnych názorov vyriešených vo veciach sp. zn. IV. ÚS 63/2020 a IV. ÚS 574/2020.

18. *Obiter dictum* ústavný súd podotýka, že podľa jeho názoru to nie je okresný súd, ale okresná prokuratúra, ktorá prichádza v okolnostiach predmetnej veci do úvahy ako porušovateľ základných práv a slobôd sťažovateľa. Ide tu však výlučne o implicitné posolstvo právnych názorov vyslovených ústavným súdom v konaní sp. zn. IV. ÚS 574/2020, ako aj pri predbežnom prerokovaní aktuálne odmietanej ústavnej sťažnosti, bez akejkoľvek prejudikcie riešenia otázok netvoriacich predmet tohto konania. Ústavný súd je podľa § 45 zákona o ústavnom súde povinný

rešpektovať procesné stvárnienie sťažovateľovej vôle, v rámci ktorého je ako porušovateľ označených práv nespochybniteľne označený okresný súd.

19. Z uvedených dôvodov ústavný súd po predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako neprípustnú podľa § 55 písm. a) v spojení s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. júla 2021

Robert Šorl
predseda senátu